

kasteel van de Wassenaers, genaamd Polderburch hebben gestaan. Om te laten zien, dat deze voorgeschiedenis en de naam aan de fantasie van Jacob Lois, koopman te Rotterdam, moeten zijn ontsproten, heb ik 'Polderenburg' geschreven. Toen ik nu de acte van 1583 nauwkeuriger bekeek, kreeg ik steeds sterker het gevoel ook hier met een vervalsing door Jacob Lois te maken te hebben.

Om dat te bewijzen heb ik geprobeerd een antwoord op de volgende vragen te vinden:

1. Bezat Philips de Ligne de tienden van de kleine polder en zo ja, kon hij er in 1583 over beschikken?
2. Waren Jan Sasboutsz en Maria Duyst van Voorhout in 1583 eigenaars van de kleine polder?
3. Kon Jacob Lois over de gegevens beschikken om een dergelijke vervalsing te maken?

Op glas 24 in de Goudse Sint Janskerk is Philips de Ligne in de rechter benedenhoek knielend afgebeeld als schenker van dit raam. Een smal vriendelijk gezicht met melancholieke ogen. Hij was nog jong toen het raam, dat het jaartal 1559 draagt, gemaakt werd. Drie- of vierentwintig jaar. Men weet niet wanneer hij geboren werd, men weet weinig met zekerheid van hem. Hij zou tussen 1553 en 1558, voor hij drieentwintig jaar oud was, aan vier veldslagen hebben deelgenomen en bij de laatste zwaar zijn gewond. Daarom zou hij zich daarna zoveel mogelijk in het Ligne-kasteel Beloeil in Henegouwen hebben teruggetrokken, afzijdig van de Nederlandse opstand, trouw aan zijn geloof, trouw aan de koning van Spanje. Hij stierf in 1583⁴¹).

Zijn moeder was Maria, erfdochter van Wassenaer. Bij haar dood in 1544 erfde hij alle Wassenaerse titels en bezittingen, waarvan ik er hier twee noem: de tol bij de Goudse sluis⁴²) en de tienden in Kethel⁴³). De Goudse tol was aanleiding voor burgemeesters en kerkmeesters van Gouda om een bedelbrief aan Philips te schrijven met het verzoek een nieuw gebrandschilderd raam aan de door blikseminslag uitgebrande kerk te schenken. Het raam werd de meest duurzame herinnering die Philips van zichzelf zou nalaten en het bevat het enige eigentijdse portret dat nog van hem bestaat.

De tienden die de Wassenaers in Kethel hadden werden sedert 1525 omschreven als 3 blokken tienden en een smaltiende zonder enige nadere plaatsbepaling. In stukken uit de 14de eeuw in het archief van de abdij van Egmond is op te maken dat het de tienden van de Nieuwelandse Polder waren⁴⁴). Dit wordt beves-